

KIEDY Z DZIECKIEM DO LOGOPEDY???

- Skończyło 12 miesięcy, a nie wypowiada żadnych, najprostszych słów (typu: mama, tata, baba, bobo itd.).
- Skończyło 24 miesiące, a nie łączy dwóch elementów razem (np.: mama am, bobo je, tata aaa (tata śpi)) i/lub wypowiada tylko kilka słów.
- Skończyło 3 rok życia, a jego mowa jest bardzo niezrozumiała dla otoczenia (często rozumiesz go tylko Ty – jego mama).
- Skończyło 3 rok życia, a zauważasz, że w wymowie zamienia głoski dźwięczne na bezdźwięczne, np.: zamiast balon- palon, zamiast góra-kura.
- Podczas mówienia wkłada język między zęby.
- Wydaje Ci się, że cały czas mówi przez nos lub ma problemy ze słuchem.
- Masz wątpliwości co do prawidłowej budowy jego narządów artykulacyjnych.
- Skończyło 4 rok życia, a głoski s, z, c, dz wypowiada jako ś, ź, ć, dź (np.: sanki-sianki).
- Skończyło 4 rok życia, a w jego wymowie nie zauważasz pierwszych prób wymowy głosek sz, rz, cz, dż.
- Skończyło 5 rok życia, a w jego wymowie nie zauważasz prób wymowy głoski [r].
- Jest już uczniem pierwszych klas szkoły podstawowej, a ma ogromne problemy z nauką czytania i pisania.
- Podczas czytania myli litery podobne (P-B, A-Y), przestawia litery w wyrazie lub wyrazy w zdaniu, pomija elementy zdania

K s J A c B o f N f y s v
s o v y s c B o f N f y s v
M G Z s H i s l s G v B o f

Praktyczne porady dla rodziców i opiekunów

- Uważnie obserwuj, jak rozwija się Twoje dziecko (pomocna jest tabelka zamieszczona w „Książeczce zdrowia dziecka”). Nie zapominaj o okresowych badaniach.
- Jeśli to tylko możliwe, postaraj się, aby dziecko było jak najdłużej karmione piersią. Jeśli to niemożliwe, karmienie butelką powinno trwać jak najkrócej.
- Nie stosuj - albo przynajmniej nie stosuj zbyt długo za jednym razem - tzw. smoczka-gryzaczka (blokuje on ruchy języka).
- Dużo mów do dziecka. Nie zdrabiaj, lecz używaj prostych słów. Mów krótkimi zdaniami. Dawaj okazje do powtórzeń wyrazów. Opowiadaj o codziennych czynnościach, używanych przedmiotach, o tym, co się dzieje wokół.
- Czytaj dziecku książeczki dostosowane do jego wieku. Słuchaj piosenek przeznaczonych dla dzieci. Śpiewaj razem z nim. Powtarzaj i ucz się na pamięć krótkich wierszyków.
- Kiedy mówisz do dziecka, wiele razy powtarzaj określone słowo, wyrażenie lub zdanie, np. „to mydło, to mydło do mycia” (trochę tak, jakbyście uczyli się słówek i struktur gramatycznych z obcego języka).
- Gdy dziecko wypowie jakiś wyraz nieprawidłowo, wypowiedz go poprawnie, nawet kilka razy, ale nie zmuszaj do jego powtarzania.
- Zachęcaj, aby dziecko patrzyło na Ciebie, kiedy mówisz. Mów wolno i wyraźnie. Dziecko wówczas zobaczy, jak układasz usta, gdy wymawiasz poszczególne głoski.
- Naśladujcie odgłosy otoczenia, zwierząt, ptaków, instrumentów muzycznych.
- Wyklaskujcie rytm piosenek, wierszyków.
- Kończ wyrażenia, zdania, rymującymi się wyrazami („leci mucha koło...”). Dobieraj słowa rymujące się (np. półka-bułka, krowa-sowa).
- Ze starszymi dziećmi warto ćwiczyć analizę i syntezę słuchową (chodzi o dzielenie wyrazów na sylaby i składanie wyrazów z sylab i głosek; rozpoznawanie głosek na końcu, początku i w środku wyrazu). Najlepiej w zabawie, np.: jedzie pociąg naładowany na literę - „o”. Albo: powiedz mi słowa, które kończą się na „-wa”: krowa, sowa itd.
- Warto także stymulować językowy rozwój mowy poprzez nadawanie nazw ogólnych grupie przedmiotów czy słów (np. „szafa, krzesło, stół - to meble”; „koszulka, spodnie, czapka - to ubrania” itd.). Pomocne jest również wymienianie nazw według podanej kategorii, np. dzikie zwierzęta, kwiaty itp., lub tworzenie zdań z podanych słów, poprawianie „niegramatycznie” wypowiedzianych zdań; układanie i opowiadanie historyjek obrazkowych; odgadywanie zagadek; zabawa w teatrzyk lalek.
- Koniecznie usprawniajcie aparat mowy dziecka przez tzw. gimnastykę buzi i języka. Ćwiczenia te przyspieszają mowę u dzieci. Często można w ten sposób zlikwidować proste wady wymowy i poprawić dykcję. U młodszych dzieci wskazane są również ćwiczenia oddechowe.

